

Kaasus

Politsei vaneminspektor K sai 13.05.2005 kell 21.00 väljakutse sündmuskohale AS MÕÖDIK, aadressil Tallinn, Kukekese 5, kuhu oli akna purustamise teel sisse murtud ja varastatud 10 uut pakendis alkomeetrit maksumusega 7000 EEK-i. Sündmuskohal ootas teda ees AS-i valvur P, kes oli nähtavalt närviline ja andis ütlusi kuriteo avastamise kohta. P palus ennast tunnistada kannatanuks ja kannatanuna üle kuulata, kuna ehmatas katkist akent nähes. Vaneminspektor K esimeste uurimistoimingutena seda koheselt ka tegi. Kuna sündmuskohal midagi olulist peale klaasikildude ei leitud, otsustas K sündmuskoha vaatlust mitte vormistada, vaid piirdus visuaalse skeemi koostamisega enda märkmikusse. K sai P-lt informatsiooni, et samal territooriumil asuva advokaadibüroo AUS & KAITSJA aadressil Kukekese 7 ruumides põles tuli, kui ta varguse avastas. K püstitas versiooni, et nimetatud kohas võivad viibida kahtlustatavad ning varastatud esemed ja läks sinna n.n. „kuumadel jälgedel“ läbiotsimist tegema. Enne advokaadibüroosse sisenemist hakkas K otsima manukaid, neid leidmata, palus P-l kaasa tulla ja vormistas ta läbiotsimise protokollis manukaks. Kuna aeg oli hiline ja ringkonnaprokurör tööle ei viibinud, otsustas K uurimistoimingu teha edasilükkamatu juhuna ilma prokuröri määruseta, viidates läbiotsimise protokollis KrMS § 91 lg. 3. Kolmekümne kuue tunni pärast teataski K toimunud läbiotsimist prokurör A-le, kes võttis asja teadmiseks ja tunnistas selle lubatavaks. Advokaadibüroo läbiotsimisel palus K vandeadvokaat S-l ruumist lahkuda, teda mitte segada ja oodata politseiautos, mida S seadusekuuleka kodanikuna ka tegi. K leidis vandeadvokaat S-i lauasahtlist ühe alkomeetri, mispeale ta pidas S-i 48-ks tunniks kinni. Nimetatud aja möödumisel vandeadvokaat S vabastati arestimajast, kuna selgus, et leitud alkomeeter oli tema isiklik ja ostetud 2 aastat tagasi.

Koheselt pärast vabanemist esitas vandeadvokaat S Tallinna Ringkonnakohtule kaebuse ja palus tunnistada tema kinnipidamine ebaseaduslikuks. Kohus tagastas talle kaebuse ja viitas, et kaebuse esitamisel ei ole järgitud selle esitamise korda.

Leia kaasuses 10 otsest kriminaalmenetluse seadustiku sätete rikkumist ja kirjelda vaneminspektor K ja prokurör A käitumist, kui nad oleksid toimunud kriminaalmenetluse seadustiku sätteid järgides.

Kirjelda kriminaalmenetluse seaduslikule põhinevat vandeadvokaat S-i poolt kaebuste esitamise ning lahendamise korda ja tähtaegu kuni kohtuni juhul, kui prokuratuur jättis kaebused rahuldamata.

Vastustes viita vastavatele KrMS sätetele.

Vead:

1. Valvur P-d ei saa kannatanuks tunnistada, kuna temale ei ole kuriteoga vahetult kahju tekitatud. Sissemurdmisest tingitud närvilisust ja ehmatust tunnistajal ei saa vaadelda kuriteoga vahetult tekitatud moraalse kahjuna. (KrMS § 37 lg. 1). Valvur P-d ei saa kannatanuna üle kuulata, kuna ta on tunnistaja kuriteofakti avastamise osas. (KrMS § 66 lg. 1)
2. Vaneminspektor K jättis tegemata sündmuskoha vaatluse (KrMS § 84)
3. Läbiotsimise juures manukate viibimist KrMS ei sätesta, seetõttu valvur P kaasamine manukana läbiotsimise juurde oli seaduserikkumine. Sündmuskoha vaatluse juurde oleks teda saanud kaasata kui tunnistajat (KrMS § 84 lg. 2)
4. Advokaadibüroo läbiotsimist ei saa teostada edasilükkamatu juhuna hilisema prokuröride teatamisega (KrMS § 91 lg. 3).

5. Prokurörile tuleb edasilükkamatul juhul teatada läbiotsimisest 24 tunni, mitte 36 tunni pärast (KrMS § 91 lg. 3)
6. Advokaadibüroo läbiotsimist saab teostada vaid prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku või kohtu määruse alusel (KrMS § 91 lg. 2)
7. Prokurör, olles 36 tunni möödumisel saadud teada KrMS § 91 lg. 2 rikkumisest, oleks pidanud selle tunnistama koheselt seadusevastaseks, mitte lubatavaks. Samuti oleks prokurör pidanud koheselt vabastama vandeadvokaadi kui seadusevastaselt kahtlustatavana kinnipeetu.(KrMS § 217 lg.9)
8. Advokaadibüroo läbiotsimisel peab juures viibima advokaat või selle võimatuse korral teine advokaat (KrMS § 91 lg. 7)
9. Advokaati ei saa politseiametnik kahtlustatavana 48-ks tunniks kinni pidada, seda saab teha vaid prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku või kohtumääruse alusel (KrMS § 217 lg. 5)
10. Vandeadvokaat S oleks pidanud kaebuse tema ebaseadusliku vahistamise kui menetlustoimingu peale esitama Põhja Ringkonnaprokuratuurile (KrMS § 228 lg. 1). Põhja Ringkonnaprokuratuur peab kaebuse lahendama 30 päeva jooksul, antud juhul jäeti kaebuse rahuldamata. S-il on õigus selle määruse peale esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (KrMS § 228 lg. 2). Riigiprokuratuur peab kaebuse lahendama 30 päeva jooksul. Antud juhul jättis Riigiprokuratuur kaebuse lahendamata. Riigiprokuratuuri määruse peale on S-l õigus edasi kaevata 10 päeva jooksul alates päevast, mis ta sai vaidlustatavast määrusest teada või pidi teada saama. (KrMS 230 lg. 2). Tallinna Linnakohtu eeluurimiskohtunik lahendab kaebuse 30 päeva jooksul kirjalikus menetluses. Eeluurimiskohtuniku määrus on lõplik ja edasikaebamisele ei kuulu (KrMS § 231 lg. 5).